

ÖĞRETİM STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİ S.76-118

Kaynak;Öğretimi Planlama ve Değerlendirme

Yazar;Şeref TAN

Sunuyu Hazırlayanlar ;Serdar ERDOĞAN & ERHAN KILIÇ, 2006

Slaytları Yeniden Düzenleyen;

Prof. Dr. Nasip DEMİRKUŞ ve M.A.Evren DEMİRKUŞ

Ders Sor.; Doç. Dr. Nasip DEMİRKUŞ ,

1-Önce Soruları Tıklayın Yanıtlamaya Çalışın.

2-Verdiğiniz Yanıtların Şıklarını Kenara Yazın.

3-Sonra Yanıtlarınızı Kontrol Ediniz.

4-Yanlış Yanıtları Muhakeme Ediniz.

5-Gösteriyi İzleyin Tekrar Aynı İşlemi Yapınız.

ÖĞRETİM STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİN SEÇİMİ

- Öğrenme öğretme sürecinde en uygun strateji, yöntem ve tekniklerin seçiminde sadece bir yöntem veya teknik seçilmelidir.
- Dersin işlenmesinde kullanılacak olan öğretim yöntem ve tekniklerini belirlemede bazı önemli faktörler vardır. Bunlar;
 1. Dersin hedeflerini veya öğrencilere kazandırmak istediğimiz niteliklerin düzeyi,
 2. Sınıftaki öğrenci sayısı
 3. Öğrencilerin yeteneği
 4. Dersin öğretime ayrılan zaman
 5. Öğrencileri güdüleyebilme
 6. Öğretmenin yeterliliğidir.

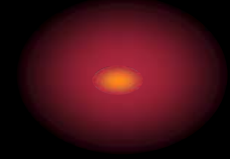
DÜZ ANLATIM

Dersin tamamen öğretmen tarafından anlatılmasını içerir. Öğretmen merkezlidir. Kalabalık bir gruba kısa sürede çok bilgi vermek gerektiğinde kullanılması avantaj sağlayan bir yöntemdir.

Bu anlatım yönteminde öğrenciler genelde pasif dinleyici konumundadır.

Düz anlatımda öğretmen anlatımın akıcı olması, kısa ve ilginç olması dinleyicilerin dikkatini dağılmaması gibi hususlara dikkat etmelidir.

Düz anlatımda “öğrencilere anlayabileceği düzeyde bol ve somut örnekler verildiğinde gerekli tekrar yapıldığında”, soru-cevap tekniği ve materyallerle düz anlatım desteklendiğinde, öğrenci motivasyonu ve sınıf disiplini sağlandığında” düz anlatım daha etkili bir öğretim yöntemi olur.

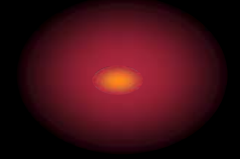
Düz Anlatım Yönteminin Temel Özellikleri Şöyle Sıralanır;

1. Kalabalık sınıflar için uygulanır.
2. Öğrenciler pasif dinleyici konumundadır.
3. Öğretmen aktiftir.
4. Ekonomiktir.
5. İşitsel yolla bilgi verilir.

Düz Anlatım Yönteminin Etkin Kullanımı Sıralarsak;

1. Öğretmen anlatılan konuyu mümkün oldukça somutlaştırır.
2. Anlatım sorular sorularak desteklenmeli
3. Öğrencilerin elinde anlatılan konunun yazılı bir döküman,(kitap vb.) olmalı.
4. Öğretmen konuya çok iyi hazırlanmalı
5. Öğretmenin kullandığı dil öğrenci düzeyine uygun olmalı
6. Öğretmen sınıf disiplini sağlamalı
7. Anlatım esnasında gerekli tekrar ve özetler yapılmalı,
8. Öğretmen dikkat çekici etkinlikler yapmalı.

KONFERANS

Konferans sadece bilgi içeren bir tekniktir. Belirli bir konuda öğretmen veya başka bir uzman kişinin izleyicilere bilgi vermesini içeren bir öğretim tekniğidir.

Konferansa bilgiyi aktaran kişinin niteliklerinin iyi olması önemlidir.

Konferans esnasında monoton bir ses tonu kullanılmamalı, anlatım grubunun düzeyine uygun olmalı.

Konferansın olumsuz yönleri ise dinleyicilerin pasif olması, tek yönlü iletişim olması ve kompleks konuların öğretiminin güç olmasıdır.

SÖYLEV

Belirli bir konuda dinleyiciler duyusal olarak etkilemeyi amaçlayan bir konuşma türüdür. Burada dinleyicileri duyusal olarak belli bir düzeye ulaştırmaktır.

Söylevi bazı özel günlerde ve törenlerde öğrencilere yaptırılır.

DEMEÇ

Belirli bir konuda otorite veya yetkili bir kişinin yayın organlarına yaptığı açıklamalardır. Okul açılışlarında ve kapanışlarında veya bazı özel etkinliklerde demeç verilebilir.

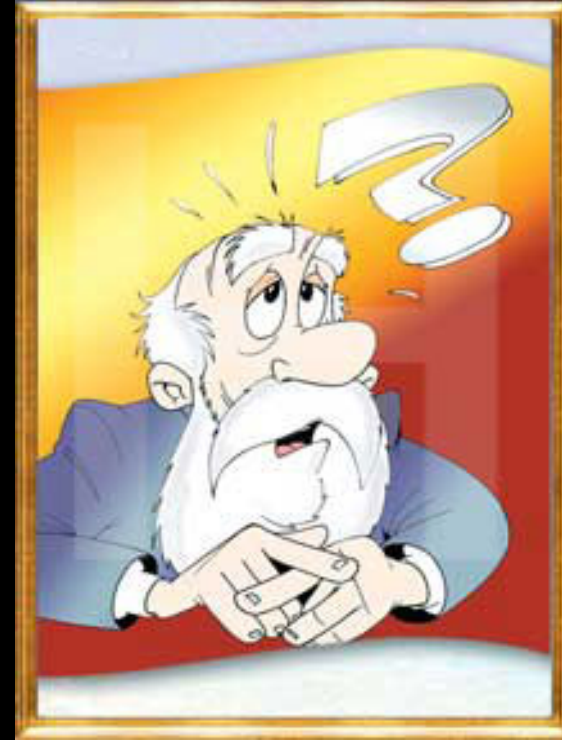
SORU-CEVAP

Bu yöntemde öğrencilere belli bir konuyu anlamalarını ve düşüncelerini sağlamak için öğrencilere sorular sorulmasını içerir.

Soru cevapla, düz anlatıma kıyasla daha kalıcı öğrenme sağlar. Öğretimde soru cevap tekniği derse başlamadan önce, ders esnasında ve ders sonunda kullanılabilir.

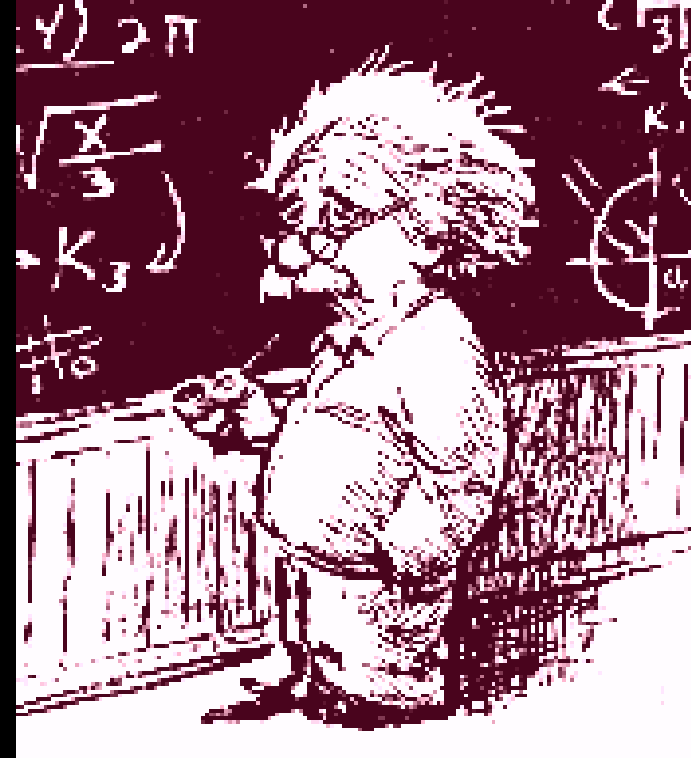
Soru cevapta sorulan soruların cevabı “evet” veya “hayır” olarak şekilde sorulmalıdır.

Soru cevap yönteminde sorulacak sorular aşamalılık ilkesine uygun olmalıdır. . Daha sonra öğrencilere söz hakkı tanınmalıdır.

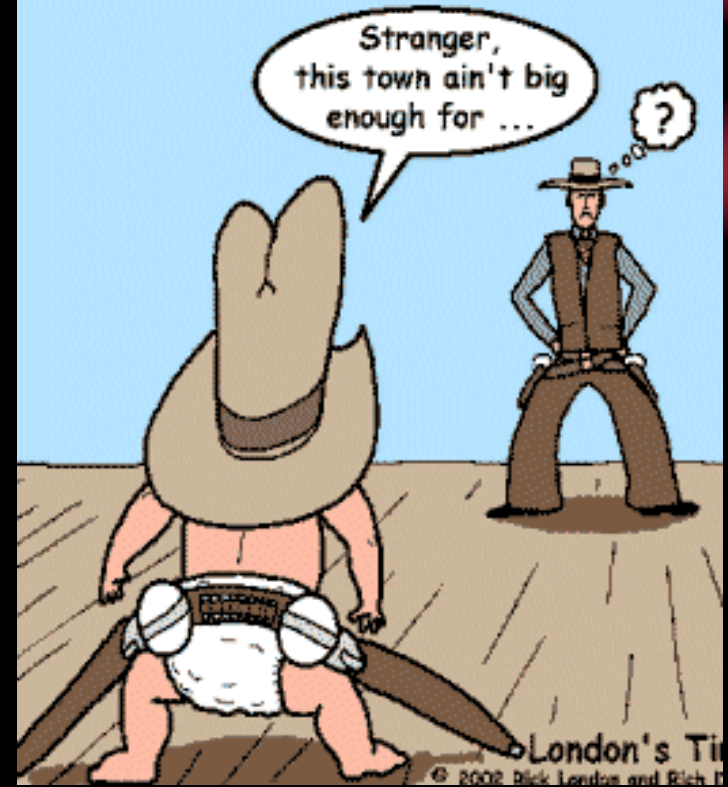
Soru Cevap Yönteminin veya Tekniğinin Avantajları

1. Yanlış öğrenmeleri belirleyebilme
2. Öğrencileri aktif kılma
3. Öğrencilerin motivasyonunu artırma v.b.

Soru Cevap Yönteminin veya Tekniğinin Dezavantajları

1. Az sayıda öğrencinin katılımının olması
2. Soruların kısa sürede doğru olarak cevaplanamaması
3. Ciddi planlama yapılmamasıdır.

Soru Cevap Tekniğinin Temel Özellikleri

1. Öğrencilerin derse aktif katılımın sağlar.
2. Tekrar ve pekiştirme olanağı sağlar.
3. Öğretmene dönüt sağlar
4. Ezberlemenin üstünde daha üst düzeyde öğrenme sağlar.
5. Öğrencilerde iletişim becerilerini geliştirir.
6. Düz anlatıma kıyasla çok daha fazla zaman alır.
7. Öğretmenin ön hazırlığını ve organizasyon becerisini gerektirir.

**BİR
SANİYE...**

Soru Cevap Tekniğinin Etkin Kullanımı

1. Sonu öğrencilerin öğrenme düzeylerine uygun olmalı.
2. Sonu genelde öğrencilerin tümüne sorulmalı.
3. Sorulara cevap vermeyen veya konuyu dinlemediği anlaşılan öğrencilere karşı önyargılı olunmamalı.
4. Öğretmen sınıfta sıcak bir psikolojik atmosfer oluşturmali.
5. Sorular mantık ve gramer açısından kusurlu olmamalı.

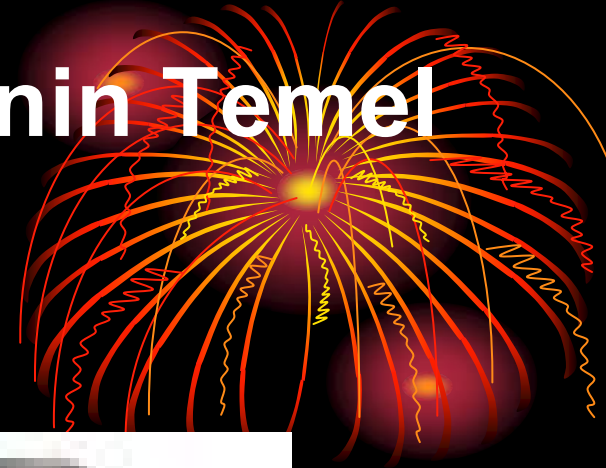
PROBLEM ÇÖZME

Buluş ve araştırma incelme yoluyla öğrenme stratejisinde uygulanan bir yöntemdir. Burada, önceki bilgi ve deneyimlerden faydalanarak veya araştırma sonucu yeni bilgileri edinecek karşılaşılan bir problemin çözülmesidir.

Problem çözme yönteminde öğrenci hatasını görür ve bu hatayı bir daha yapmamayı öğrenir. Yani öğrenci merkezidir.

Problem Çözme Yönteminin Temel Özellikleri

1. Öğrenci merkezlidir.
2. Öğrencilerde yaratıcı düşünme ve karar verme becerisini geliştirir.
3. Çok zaman alır ve uygulanması zordur.
4. Bazı derslerde uygulanması zordur.
5. Öğretmenin iyi bir rehber olması gerekir.
6. Öğrenciler bilimsel yöntemi kullanmayı öğrenir.

Problem Çözme Yönteminin Etkin Kullanımı

1. Öğretmen problem çözümünü kısmen de olsa vermemeli, onlara rehberlik etmelidir.
2. Öğretmen rehberlik yapmak için gerekli hazırlıklar yapmalı
3. Öğretmen problemi somutlaştırıp güncelleştirmeli

GÖSTERİP YAPTIRMA

Öğretmenin beceriyi aşama aşama göstermesi anlatması ve öğrencilerin öğretmeni izledikten sonra aynı beceriyi yeterli düzeye gelene kadar tekrar etmesi şeklinde uygulanan öğretim yöntemidir.

Gösterip yaptırma yönteminde psikomotor becerilerin kazandırılmasında bilişsel alanda ilgili davranışların kazandırılmasında ve yanlışların anında düzeltilmesinde etkilidir.

Gösterip Yaptırma Yönteminin Temel Özellikleri

1. Becerilerin öncelikle öğretmen tarafından veya rehberliğinde öğrencilere gösterilir.
2. Öğrenci beceriyi icra eder
3. Çok zaman alır ve hazırlık gerektirir.

Gösterip Yaptırma Yönteminin Etkin Kullanımı

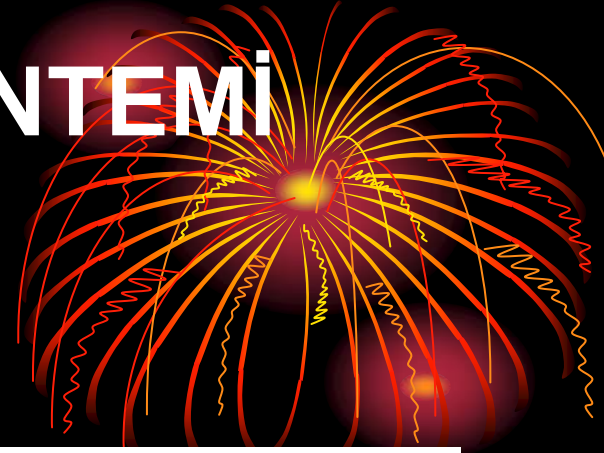
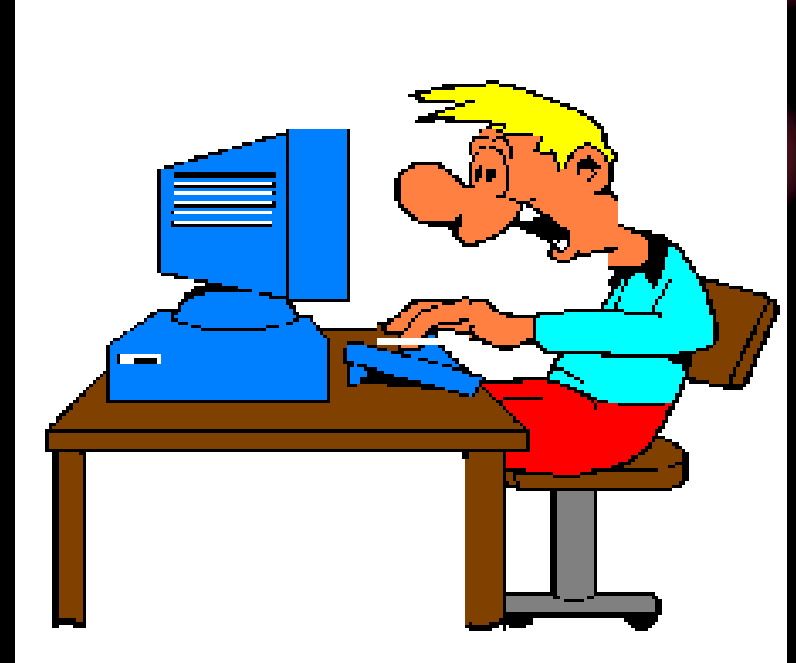

1. Gösterinin her aşaması öğrenciler tarafından çok net anlaşılmalı
2. Aşamalılık ilkesine uyulmalı
3. Öğrencileri motive etmek gerekir.
4. Becerilerin icra edileceği ortam uygun olmalı.

MİKRO ÖĞRETİM YÖNTEMİ

Mikro öğretim öğrenci tarafından yapılan bir davranışın gözlemesi, gözlemin kayıt edilip öğrenciye hatalarının belirtilmesi ve davranışın belli bir yeterlilik düzeyine gelene kadar öğrenciye tekrar ettirilmesi ve her tekrarda hatalarının belirtilip düzeltilmesi yoluyla öğrencilerin davranışı belli bir yeterlik düzeyinde kazanmasını amaçlayan bir öğretim tekniğidir. Bu yöntem genelde kısa sürede 4-5 kişilik gruplara uygulanır.

TARTIşMA YÖNTEMİ

Belirli bir konuda grup olarak tartışma yoluyla düşüncelerin ortaya konması ve tartışılan konuya yönelik olarak çözüm üretmek amacıyla kullanılır. Yani buluş yoluyla dersin işlenmesidir

Tartışma Yönteminin Temel Özellikleri:

1. Etkili sözel iletişim gerektirir.
2. Öğrenciyi sosyalleştirir.
3. Önceden hazırlıklı ve p0lanlı olmayı gerektirir.
4. Öğretmeni öğrencileri daha iyi tanımasın sağlar.
5. Öğrencilere duygu ve düşüncelerini ifade etme olanağı sağlar.

Tartışma Yönteminin Etkin Kullanımı

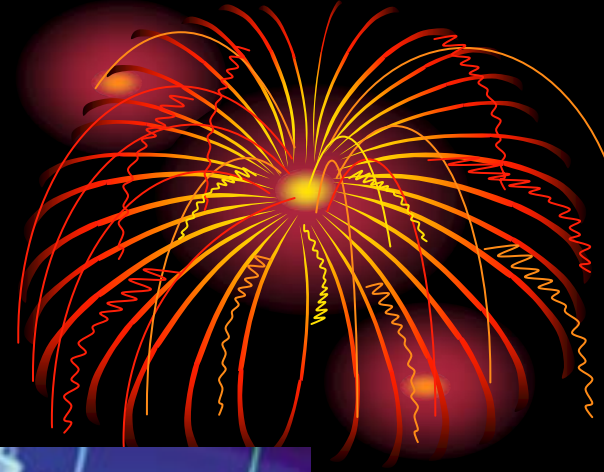

1. Tartışılacak konular açık bir şekilde ortaya konulmalı. Gerekirse öğretmen rehberliğinde ön bilgiler verilmeli.
2. Fazla öğrencinin katılımı sağlanmalıdır.
3. Konu dışına çıkılmamalıdır.
4. Konuyla ilgili bazı açıklamalar yapılmalı ve bazı hususlar tahtaya yazılmalıdır.
5. Kararlar verilirken demokratik olunmalıdır.

SEMPOZYUM

Aynı konuyla ilgili yapılan bilimsel araştırmaların bir izleyici grubuna özetlenip tartışıldığı tekniktir. Düzenlenme gerektirir ve maliyetlidir.

SEMİNER

Alanında uzman kişilerin belli bir konuda yaptıkları bilimsel çalışmaları bir grup önünde sunması ve tartışması şeklinde bir tartışma tekniğidir. Hazırlanması çok zaman alır ve maliyeti yüksektir.

PANEL

Bir grubun güncel bir konuyu izleyiciler önünde kendi aralarında tartışması şeklinde uygulanır. Panelistler saygılı ve sabırlı olmalıdır.

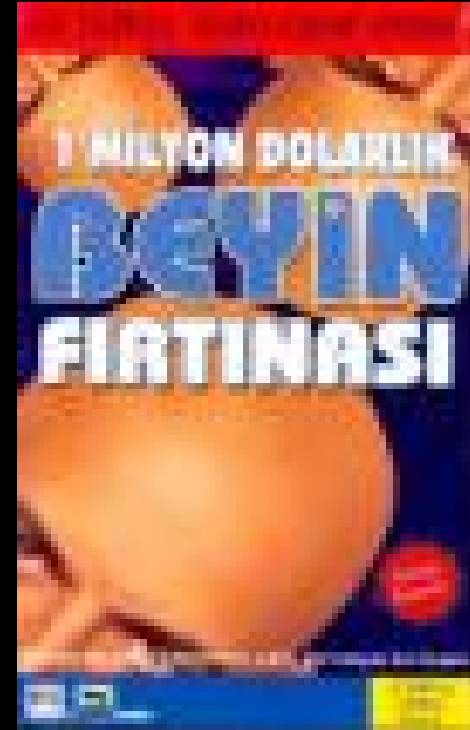
FORUM

Belirli bir konuda bir başkanın yönetiminde, bir tartışma grubunun dinleyiciler karşısında görüşlerini savunmasıdır. Ayrıca konuyla ilgili olarak dinleyicilerde kendi düşüncelerini de açıklar. Tartışma yapılmaz ve konuşmacılar bir birine soru sormazlar. Sadece dinleyiciler soru sorabilir.

BEYİN FIRTINASI TEKNİĞİ

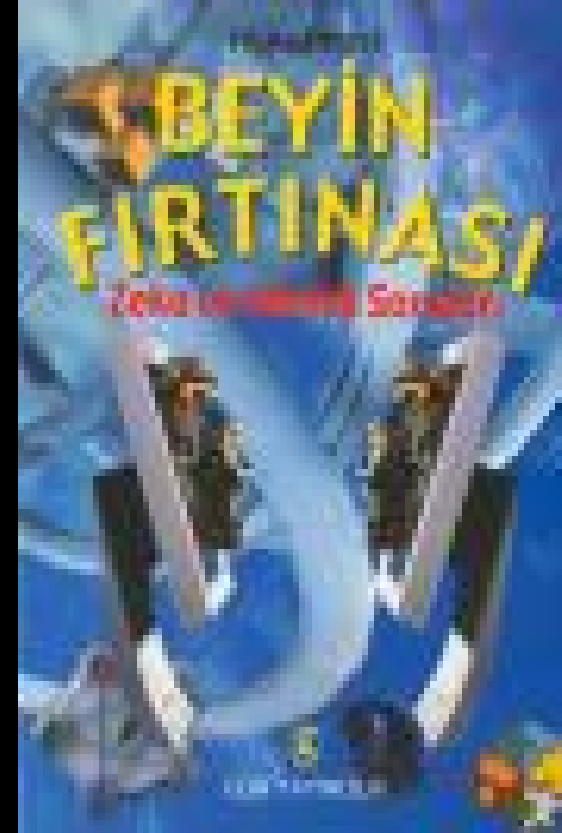
Kısa sürede çok sayıda fikir üretme amacıyla kullanılan bir tekniktir. Öğrencilerin yaratıcılık güçlerini geliştirme amaçlanır. Ayrıca sorumluluk duygusunu geliştirilmesinde katkı sağlar. Beyin fırtınasında öğrenciler özgürce düşüncelerini ifade eder. Genelde 20 veya daha az kişiden oluşan sınıflarda uygulanır.

Beyin Fırtınası Tekniğinin Etkin Kullanımı

1. Öğrencilerden istenen net ve anlaşılır bir dille sunulmalı
2. Öğrencilere genel açıklamalar yapılmalı
3. Zaman planlaması yapılmalı
4. Öğrencilere eşit söz hakkı verilmeli.

Beyin Fırtınası Tekniğinin Avantajları:

1. Alışık olmayan çözümlerin bulunması
2. Aktif katılımın sağlanması
3. Yaratıcı özendirme şeklinde sıralanabilir.

ÖRNEK OLAY İNCELEME

Burada öğrencilere dersin hedef ve davranışına uygun olarak gerçek bir olayın sunulup bu olayla ilgili olarak öğrencilerin tartışma ve yorum yapmalarını içerir. Öğrencilerde, problem çözme, tartışma, empati ve yaratıcı düşünmeyi geliştirilir.

SINIF İÇİ UYGULAMALAR

Sınıf içi uygulamaları işlenen konuların pekiştirilmesi için yapılır. Teorik bilgilerden hemen sonra yapılması etkili olur. Öğrencilere işlenen dersle ilgili basitten karmaşığa doğru sorular sorulur.

ROL YAPMA

Rol yapma bir konu veya durumun sınıf önünde dramatize edilmesidir. Öğrenci burada kendini daha rahat ifade eder.

Rol Yapmanın Temel Özellikleri

1. Öğrenciler için ders daha zevkli olur.
2. Yaratıcılığı geliştirir.
3. Çok zaman alır
4. Motivasyonu artırır.
5. İletişim becerisini artırır.

DRAMA

Drama tiyatro yaparak veya oyun yoluyla bir düşünceyi, olayı veya soyut bir kavram canlandırmasıdır. Drama öğrencileri aktif kılıp, yaparak öğrenme olanağı sunar.

Drama Türleri

1. Doğal drama; Doğallık ön plandadır.
2. Biçimsel drama; tiyatroya benzer
3. Yaratıcı drama; yaratıcılığı geliştirir.
4. Dramatizasyon; roller öğretmen tarafından verilip doğaçlamaya yer verilmez
5. Doğaçlama; önceden planlanmaz

Dramanın Temel Özellikleri

Öğrencilerin;

1. Aktif katılımını sağlar
2. İfade etme olanağı sağlar
3. Hayal gücü ve taraticılığı artırır.
4. Uygulanması çok zaman alır.

Dramanın Etkin Kullanımı

1. Önceden bir hazırlık ve planlama yapılır.
2. İzleyen öğrencilere gerekli açıklamalar yapılır.
3. Mümkün oldukça kısa olmalıdır.
4. Sınıfta pozitif bir atmosfer oluşturulmalıdır.

EĞİTSEL OYUNLAR

Eğitsel oyunlar, oyun oynama yoluyla öğrencilere öğretmeyi amaçlar. Genelde olay öncesi ve ilk öğretim düzeyindeki öğrencilerde kullanılır. Eğitsel oyunlar öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesi ve tekrar edilmesini sağlar.

ALTI ŞAPKALI DÜŞÜNME TEKNİĞİ

Öğrencilerde yaratıcılığı ve empati yeteneğini geliştirmeyi amaçlar. Burada kullanılan ayrı renkteki şapkalar belirli bir bakış açısına göre düşünmeyi sağlar.

Beyaz şapka; objektif ve tarafsızlığı ifade eder

Sarı şapka; iyimserliği ifade eder

Yeşil şapka; yaratıcılığı ifade eder

Mavi şapka; olgunluğu ifade eder

Kırmızı şapka; duygusallığı ifade eder

Siyah şapka; karamsarlığı ifade eder

Bu tekniğin temel amacı öğrencilerde düşünmeyi geliştirir.

Benzetim (Simülasyon)

- Benzetim tekniği, belli bir olay, durum, nesne veya aktivitenin yapay olarak öğretim ortamında tasarlanmasıyla yapılan öğretim etkinliklerini içerir. Örneđin pilot adaylarına, uçuşun nasıl yapılacağına yönelik olarak bilgi verildikten sonra onlardan F16 gibi bir savaş uçağına bindirip uçmalarını istemek pek güvenli olmaz. Bunun yerine öncelikle, gerçek koşulların iyi bir şekilde temsil edildiği bir yapay ortamda pilotlara öğrenme yaşantısı sağlamak daha sonra gerçek uçakla uçuş deneyimini gerçekleştirmek haliyle çok daha doğru olur.

Tutor Destekli Öğretim

- Tutor destekli öğretim, öğrencinin Öğrendiği konularda, anlamakta güçlük çektiği kısımlarla ilgili olarak bireysel destek görmesidir. Tutor destekli öğretim hizmetine örnek bir etkinlik), Yabancı dil olarak İngilizceyi öğrenen bir öğrencinin yazdığı bir kompozisyondaki hatalarının kendisine bireysel olarak açıklanması, öğrenciye yanlış veya eksikliklerini giderici bilgiler verilmesi ve bu bilgiler ışığında öğrencinin kompozisyonu bir daha yazması ve tekrar dönüt alması Tutor destekli öğretim etkinliklerine Örnek olur.

Bilgisayar Destekli Öğretim

- Bilgisayarı her türlü arşivleme amacıyla kullanmanın yanı sıra eğitimle ilgili birçok etkinlikte kullanmak da mümkündür. Öğretim, ölçme ve değerlendirme, rehberlik ve yönetim gibi bir çok amaç için bilgisayardan faydalanmak mümkündür, Bilgisayarda depolanan bilgilerin bulunması ve kullanımı çok hızlı ve kolay bir şekilde yapılabilmektedir.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Temel Özellikleri

- Veri depolama, düzenleme ve istenilen özelliklere sahip verilere ulaşmada çok etkilidir.
- Öğretimin yönetimi ve denetiminde kolaylıklar sağlar.
- Konuyu görsel öğelerle destekleyerek anlaşılabilirliği kolaylaştırır.
- Öğretimde istenildiği kadar aynı tekrarın yapılması olanağını sağlar.
- Verilen bilgilerde çok etkili vurgulama unsurları kullanılabilir.
- Bireysel öğretim olanağı sağlar. Öğrencinin düzeyine ve hızına uygun bireysel öğretim sağlar.

Bilgisayar Destekli Öğretimin Etkin Kullanımı

- Bir bilgisayar programı hangi amaçla yazılmış olursa olsun (Öğretim, alıştırma, benzetim, problem çözme gibi) yazılım kaliteli olmalıdır.
- Bilgisayarın kullanımına yönelik beceriler açısından öğrenciler yeterli olmalıdır.
- Bilgisayar yazılımı tarafından sunulan içerik dersin hedef davranışlarına ve Öğrenci düzeyine uygun olmalıdır.
- Öğretmenin öğrencilere anlattıkları konulara uygun olarak verimli bir tekrar, alıştırma yapma ve problem çözme olanağı sağlamalıdır.

Sınıf-dışı Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- Bunlar gezi, gözlem, sergi, görüşme, ev ödevi ve proje gibi tekniklerdir.

Gezi

- Gezide öğrencilerin gerçek hayat koşullarına götürülmesiyle Öğrenmeleri sağlanır.

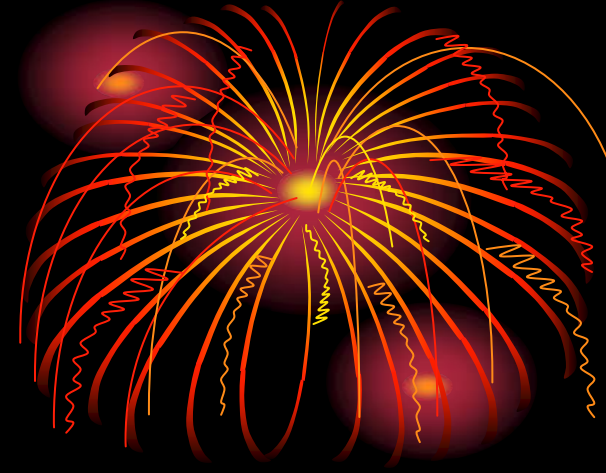

Gözlem

- Belirli bir konu hakkında planlı bir şekilde öğrenci tarafından gözlemler yaparak öğrenmeyi sağlayan bir tekniktir.

Sergi

- Belli bir konunun açıklanması İçin birçok çalışmanın izleyicilere sunulmasıdır. Sınıf-İçi öğretim etkinliklerini pekiştirme amacı için faydalı bir tekniktir.

Görüşme

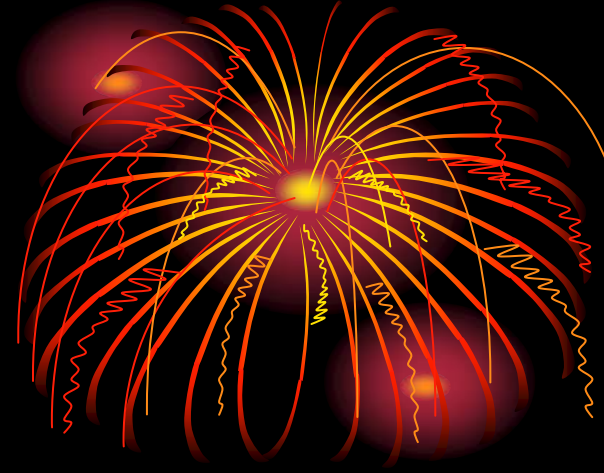

- Belli bir konuda bilgi sahibi olan veya amaca uygun olarak seçilen kişilerle karşılıklı diyalog yoluyla öğrenmeyi sağlayan bir tekniktir.

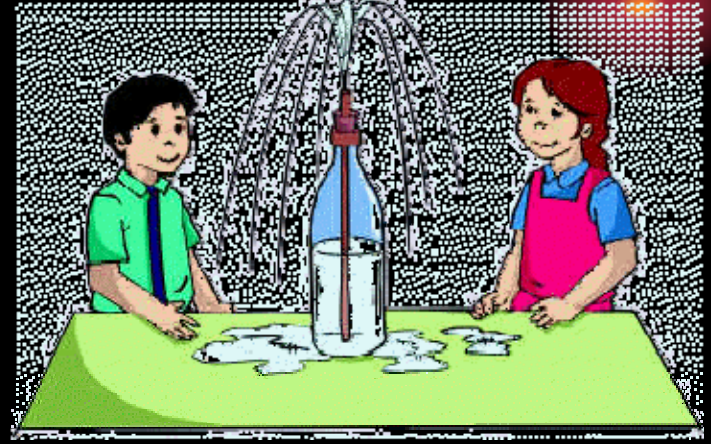
Ev Ödevi

- Ev ödevinde derste işlenen konuların bir tür tekrarını sağlamak veya Öğrencileri ileriki derslere hazırlamak için öğrencilerden sınıf dışında bazı çalışmaları yapmaları istenir.

Proje

- Öğrencilerin çeşitli konularla ilgili olarak, bireysel veya grup halinde çalışarak bir şeyler üretmesidir. Projelerle öğrencinin okul dışındaki sektörlerle veya toplumla işbirliği sağlanır. Projeler dersin içeriğine uygun olmalıdır. Proje öğrenci düzeyine göre çok basit olmamalı ve öğrencileri araştırmaya, düşünmeye ve bir şeyler üretmeye teşvik etmelidir.

Diğer Öğretim Yöntem ve Teknikleri

- **Yansıtma**

Tamamlanmamış bir etkinliğin öğrenci tarafından tamamlanmasının istenmesi suretiyle, öğrencinin iç dünyasını yansıtmasını içeren bir tekniktir.

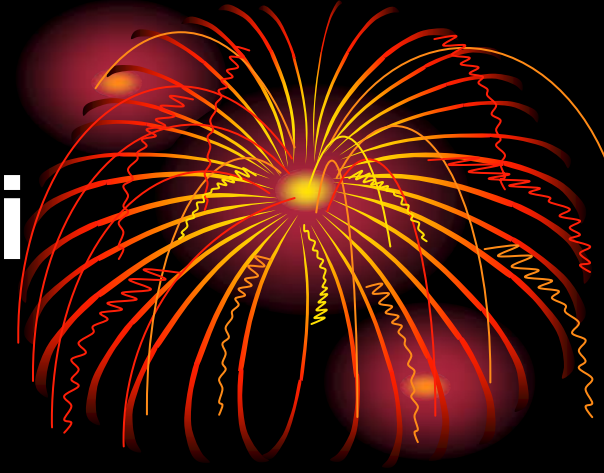
Deney

- Herhangi bir konu veya oluşumu sınıf veya laboratuvar ortamında göstermeyi amaçlayan öğretim tekniğidir. Öğrencilere yaparak, yaşayarak öğrenme olanağı sağlar.

Ekip Öğretimi

- Öğretim ile ilgili tüm etkinliklerin iki veya daha fazla öğretmen tarafından yerine getirilmesidir. Öğrencilere en uygun öğretim elemanları aracılığıyla derslerin işlenmesini sağlamak amaçlanır.

İşbirlikçi Öğretim

- Öğrencilerin bir konuyu öğrenmek için işbirliği içinde çalışmalarını gerektiren bir öğrenme yaklaşımıdır. Grup elemanları birbirlerinin öğrenmesine yardımcı olurlar. Öğrencinin iletişim becerilerini geliştirir.

